

RAZPRAVA

KAJ PA PODNEBNE SPREMEMBE?

Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije, 22. januar 2026, 18:00 do 20:00,
pritlični prostori ZAPS – Hiša arhitekture, Vegova 8, Ljubljana

posvet v obliki Zbora ZAPS

Uvodni prispevek na Zboru: dr. Maja Simoneti

Udeleženci (skupaj 29): Blaž Babnik, Nataša Bratina, Mika Cimolini, Aljoša Dekleva, Miha Dešman, Monika Fink Serša, Nejc Florjanc, Pavel Gantar, Tadej Glažar, Matevž Granda, Gregor Gregorčič, Mojca Kalan Šabec, Katarina Konda, Alenka Korenjak, Špela Kragelj Bračko, Kaja Lipnik Vehovar, Martina Lipnik, Peter Lovšin, Jernej Markelj, Darja Matjašec, Maja Prijatelj Videmšek, Jernej Prijon, Tanja Pucelj Vidovič, Gašper Skalar, Maja Simoneti, Mima Suhadolc, Senka Šifkovič, Petra Vertelj Nared, Tadej Žaucer

Povzetek misli zbora: UO ZAPS

Projekt Zbori ZAPS je sofinanciran s strani Ministrstva za naravne vire in prostor.

POVZETEK

19. Zbor ZAPS poteka v času vse bolj zaznavnih podnebnih sprememb. Maja Simoneti je v uvodu k Zboru zbrane skušala opozoriti, da so spremembe tako razsežne in dinamične, da po mnenju mnogih strokovnjakov iz različnih področji terjajo veliko družbeno preobrazbo, spremembe vrednot, načina življenja in proizvodnje. Gre za paradigmatške spremembe, ki bodo uveljavile proizvodnjo in potrošnjo bolj utemeljeno na dejanskih potrebah, bolj družbeno pravičen razvoj in bolj odgovorno varstvo in rabo naravnih virov. Družba kot celota potrebuje dolgo časa, da se znanstvena spoznanja in slabe izkušnje pretvorijo v novo delovanje. Zdaj dozoreva spoznanje, da mora več ljudi, množica ljudi, posebej dejstva o škodljivosti aktualnega razvojnega modela in sprejeti nove vrednote, drugačen odnos od okolja, narave in družbene enakosti in pravičnosti, za učinkovit spopad s podnebno krizo. Ob tem postaja sodelovanje ena od ključnih vrednot in veščin prihodnosti. Stroke povezane pod okriljem ZAPS, imamo ob skrbi za strokovno odgovorno urejanje prostora tudi nalogo, da skupaj delujemo v javnem interesu. V javnem interesu je tako ne le komplementarno delovanje strok, ki delujejo pod okriljem ZAPS in IZS, ampak tudi povezovanje z drugimi vidiki urejanja in rabe prostora, kot so zdravje, ohranjanje narave in varstvo okolja, promet in izobraževanje, kultura in turizem, energetika in gospodarstvo. Premagovanje meja med področji delovanja in strokami je, poleg delovanja preko administrativnih in generacijskih meja, eno od treh temeljnih principov trajnostnega razvoja. Komplementarno delovanje strok v urejanju prostora in graditvi je zato v aktualnih razmerah samo še toliko bolj nujno.

Čeprav se vseh ekstremnih podnebnih dogodkov, povezanih s podnebno krizo, ne da natančno napovedati, pa od pandemije covid-19 dalje vemo, da neizpodbitno prihajajo in ogrožajo tako življenje ljudi kot drugih živih bitij, zato jih vendarle moramo pričakovati in se nanje moramo tudi kar najbolje pripraviti. Danes imamo dovolj informacij in znanja za to.

Ob pregledu nekaterih ključnih dogodkov, dejstev in dokumentov, povezanih s podnebnimi spremembami, ob zavezah EU in države, da bomo ob hkratnem zgoščevanju naselij v dobrem stanju ohranjali tudi naravo, tla, vode in rastline, je Maja Simoneti v uvodu izpostavila eno ključnih vprašanj prostorskega načrtovanja in projektiranja: "Kako bolje načrtovati?". Kakšna je odgovornost naših strok in na kaj lahko vplivamo, da bomo dosegali bolj ambiciozne rešitve, ki bodo dolgoročno delovale v dobro ljudi in okolja? Kako delovati v novih pogojih? Nujni bodo dobro izurjene in interdisciplinarne strokovne ekipe, večje delovne ekipe raznolikih strokovnjakov in dobri, dovolj celoviti in vsestranski načrti, več strateškega načrtovanja in več projektiranja, boljši nadzor nad gradnjo in posegi ter bolj odgovorno vzdrževanje in raba, prostora in stavb. Vse bolj pomembno postaja preizpraševanje stroke o odgovornosti in prispevku k razmeram v prostoru in okolju. Poleg bolj kompleksnega projektiranja se moramo osredotočiti tudi na strateško in urbanistično načrtovanje, ki mu sledijo uresničljivi akcijski načrti. Preseči moramo pretirano osredotočenost na gradbena dovoljenja in se osredotočiti na nove celovite načrtovalske rešitve ter tudi na rabo in urejanje prostora, vzdrževanje, obnavljanje in prenovo.

Prva aktivnost stroke na ravni ZAPS bi morda lahko bila dopolnitev etičnega kodeksa ZAPS, podnebno dimenzijo pa je smotno vključiti tudi v vse ostalo delovanje ZAPS, od natečajev, okrepitve strokovnih komisij, do partnerstva z IZS in drugimi strokovnimi organizacijami ter novimi partnerstvi za blaženje vzrokov in posledic podnebnih sprememb in drugih izzivov prihodnosti. .

V razpravi se je izkazalo, da udeleženci pozdravljajo razprave v obliki Zborov ZAPS in da ZAPS nudi **platformo za strokovni diskurz**, tudi preko tovrstnih srečanj. Bi pa ZAPS moral po mnenju udeležencev še bolj pogosto izražati strokovna stališča in jih bolje komunicirati s članstvom, tudi javno objavljati. Več udeležencev je poudarilo, da smo vsi odgovorni za razmere in stanje sveta, zato je zelo pomembno odgovorno delovati kot posameznik in skupnost in se zavedati možnosti za ukrepanje v različnih vlogah in na različnih ravneh. .

Vloga ZAPS se zdi udeležencem pretežno pomembna, saj organizirano uveljavlja javni interes za strokovno odgovorno delovanje naših poklicnih skupin. V času podnebnih sprememb raste družbena odgovornost stroke, da **ščiti javne interese in v tem duhu strokovno in poslovno deluje preko lastnih in zasebnih interesov**. Zato je nujno opolnomočenje vseh treh strok, združenih v ZAPS, da lahko prispevajo k dolgoročno družbeno, okoljsko in gospodarsko vzdržnim rešitvam. Pomembni so kontekst in kakovost posameznih rešitev, **sodelovanje** med strokami in interdisciplinarnost ter tudi sodelovanje z javnostjo. Nove rešitve, najsi bodo komunalne, energetske, arhitekturne ali prometne, bodo zahtevale veliko stopnjo novega

razumevanja, prilagajanja in proaktivnega sodelovanja tudi na ravni uporabnikov, investorjev in splošne javnosti, kar bo za stroko pomenilo še več odpiranja za sodelovanje z javnostjo. .

Vloga ZAPS je v **preizpraševanju, v izobraževanju in ustvarjanju pogojev za sodelovanje**. Sodelovanje med strokami, tako znotraj kot zunaj ZAPS, kot tudi s kolegi iz IZS, pa tudi s splošno javnostjo bo pomembno zaznamovalo učinkovitost delovanja članov. Sodelovanje in krepitev strok znotraj ZAPS je seveda ključno, a ZAPS bi po mnenju udeležencev moral bolj delovati in se odzivati tudi navzven (na sistemski ravni, kot npr. odzivanje na NEPN, Uredbo o obnovi narave, ..., na orodje lokacijske preveritve, ki je zakonski odmik od siceršnjega sistema prostorskega načrtovanja), z namenom zaščite javnega interesa. V krog razprav (npr. na Zbore ZAPS) bi bilo dobro **vključiti tudi predstavnike drugih strok**, poleg pravnikov in sociologov, še zdravnike, biologe, podnebne znanstvenike, predvsem pa mlade, ki lahko pomagajo odpirati in razbremenjevati poglede in razmisleke v prihodnost ter iskati odgovore na tudi najbolj kompleksne probleme.

Pomen sposobnosti sodelovanja, krepitev skupnega jezika in vrednot v urejanju prostora, se dobro demonstrira v procesih tehtanja interesov. Kljub mehanizmu »tehtanja interesov«, ki se uveljavlja skozi ustavne sodbe, so udeleženci opozorili, da pravega tehtanja interesov v aktivnih procesih načrtovanja ni več. Skozi spremembe zakonodaje in množenje pravnih določil, je v praksi tehtanje čedalje bolj administrativno in za vse strani bolj naporno. Ker je **prostorsko načrtovanje tako politični kot pravni proces**, tehtanje ni več osrednje delo

prostorsko načrtovalskega procesa. Sodelovanje različnih strok je za razumevanje razmer in rešitev nujno. Treba je razvijati **skupni jezik** urejanja prostora in veščine sodelovanja med strokami ter krepiti **zaupanje v strokovno utemeljene predloge in rešitve**. V tehtanje interesov pa moramo po novem morda vključiti tudi vidik podnebnih sprememb, z vključevanjem znanja in strokovnjakovs področja proučevanja podnebnih sprememb in rešitev za prilagajanje nanje.

V aktualnih razmerah je pomembno, da razumemo, da je lastništvo ena od ustavnih pravic, ki pa jo omejujeta izpolnjevanje ekološke in socialne funkcije. Upoštevati moramo 67. člen Ustave, ki govori o pridobivanju in uživanju lastnine tako, da so zagotovljene njene gospodarska, **ekološka in socialna funkcija**. ZAPS bi moral te pravice napolniti z vsebino in bolje komunicirati s svojimi člani in javnostjo. S tega vidika je bilo kot primer podano opozorilo udeleženke, da nihče ne bi smel pristati na projektiranje zasebne lastnine na način, ki po nepotrebnem posega v obstoječa drevesa ali ne predvidi dovolj prostora za ustrezno učinkovito posaditev predvidenih novih dreves. V javnem interesu sta ohranjanje odraslih dreves in urejanje kakovostih novih saditev in ozelenitev..

Omenjeno je bilo, da je prostorsko načrtovanje trenutno večkrat ocenjeno kot »brezzobi tiger«, da pa so regionalni prostorski plani (RPP), ki se trenutno pripravljajo v državi, eden od potencialov za strateško prilagajanje. Podan je bil poziv, da se napne vse sile, da se tudi **na regionalni ravni** doseže napredek. Prilagajanje na podnebne spremembe je vsaj na nekaterih področjih, kot so poplave, na regionalni ravni bistveno bolj učinkovito kot na lokalni. . Vprašati se je treba, kaj je javni interes danes, kakšne rešitve lahko in moramo zagotoviti danes, da bomo jutri na pravi poti pri spopadanju s podnebnimi spremembami in kaj kot stroka lahko naredimo.

V razpravi je bil nekajkrat izražen dvom, koliko lahko posameznik sam sploh vpliva na podnebne spremembe in rešitve v zvezi z njimi. V tem okviru so nekateri poudarjali, da šteje vsako dejanje in je odgovornost posameznika velika, drugi pa, da posameznik sam ne more rešiti izraženih težav. Sistem mora delovati. Nujne so tako dobro rešitve, upoštevanje predpisov, kot dobre izvedbe in nadzor nad izvedbami. Prostorski izvedbeni akti so eni ključnih inštrumentov, ki povzemajo in povezujejo znanje ter prispevajo h kakovosti urejanja prostora in graditve. Zavzemati bi se moralizirali še višjo kakovost prostorskih aktov. Tudi projektanti se morajo držati pravil in predpisov. K boljšim rešitvam **prispevamo vsi in to na vseh ravneh**.

Nadzorstveni mehanizmi, predvsem inšpekcija, trenutno na terenu ne delujejo, kot bi si želeli. ZAPS bi lahko podal poziv k bolj doslednemu izvajanju inšpekcijskih nadzorov. Poleg tega pa bi lahko bila ena od nalog izobraževalnega sistema (fakultet), pa tudi ZAPS, da spodbujajo kolege, da sprejemajo tudi vlogo odločevalcev, ter iščejo zaposlitve izven projektantske vloge, npr. na odločevalskih delovnih mestih. Brez prelaganja odgovornosti na nadzorne mehanizme se je ob tem kljub vsemu treba zavedati tudi **odgovornosti in vloge stroke, da išče zakonsko in strokovno najustreznejše rešitve**, in to ne na kratek (npr. glede na investorjeve želje in

zahteve), pač pa na dolgi rok (npr. z zaščito javnega interesa, trajnostne rešitve), saj bomo le z dobrimi rešitvami zagotovili usklajeno in na podnebne spremembe odporno okolje. Vloga strokovnjakov je zato tudi v tem, da naročniku pokaže najboljše možne (dolgoročne) rešitve. Ob tem je ključno imeti vizijo in skupno prostorsko (urbanistično) politiko.

Poudarjeno je bilo tudi, kako pomembno se pod vplivom podnebnih sprememb povečujeta pomen oblikovanja in kakovosti **odprtega prostora**. Izpostavljen je bil primer dobre prakse, ko je v okviru nagrad platforme Landezine v Barceloni bil nagrajeni projekt iz Kopenhagna, ki je nadaljevanje uresničevanja strategije mesta Kopenhagen za varstvo pred urbanimi poplavami v konkretni soseski. V letu 2011 izdelan strateški načrt mesta za varstvo pred urbanimi poplavami se je udeležil v ambiciozni in sedaj nagrajeni krajinskoarhitekturni rešitvi, ki je odprti prostor soseske spremenila v živahen družabni prostor in območje učinkovitega zadrževanja padavinske vode in varstva in krepitve lokalne biotske raznovrstnosti. Pri nas se sočasno protipoplavne ukrepe še vedno vse prevečkrat dojemajo kot (zgolj) gradbeno tehnične objekte in se jih ne dopolnjuje z ukrepi za bogatitev narave in doživljajsko vrednost prostora. Rešitev je v bolj ambicioznem, celostnem in vključujočem strateškem in projektnem načrtovanju, ki zahteva trajnostno in interdisciplinarno reševanje problemov. Sodelovanje strok je za tovrstne in boljše rešitve nujno. Te morajo odgovoriti na izzive vročine (da dodatno ne ustvarjajo vročih točk, kot tak je bil izpostavljen mestni park v Kopru), upravljanje s padavinsko vodo, ohranjanje tal in ustvarjati možnosti za rast vegetacije. Zelena površina, preko katere potekajo komunalni vodi, mariskje na tujem ne šteje kot raščen teren, ker ne zagotavlja ključnih funkcij zelene površine (rast dreves in rastlin, ponikanje vode, izmenjava zračne vlage in temperature, varstvo tal), pri nas temu še ni tako. Od strateških usmeritev je zato tudi pri nas nujno priti do dobrih rešitev, detajlov.

Izpostavljeni so bili tudi **natečaji**. Kljub dobrim natečajnim rešitvam se v praksi večkrat izkaže, da so rešitve neizvedljive (prizidek domžalskega zdravstvenega doma posega v odprti javni prostor, dodatno pa tudi komunalni vodi, ki potekajo čez park, okrnijo v natečaju izbrano rešitev ureditve zelene površine). Natečajne naloge bi morale vključevati tako vidik učinka na prilagajanje na podnebne spremembe kot **predhodno presojo izvedljivosti**, v pomoč bi lahko bile ekspertna krepitev natečajnih komisij in recenzije, da bi bile rešitve na koncu tudi izvedene in bi omogočile izvedbo dobre prakse tudi na podnebne spremembe odporen odprti prostor.

Poleg dobre izvedbe, strateškega planiranja, dobrih izvedbenih prostorskih aktov, dobrih natečajev in projektnih rešitev, so res pomembne tudi **dobre projektne naloge**. Te zahtevajo možnosti za pripravo najboljše možne rešitve. Pomenijo predpogoj, razmislek, kjer je vključenih več vidikov, več strok in se lahko uveljavljajo najboljše možne rešitve.

Vloga ZAPS se lahko realizira tudi skozi **izobraževanje**. ZAPS tako že naslavlja vprašanja, povezana z vgradnjo trajnostnih materialov. Ponovna vgradnja materialov je še do nedavnega zahtevala več birokratskih ovir in stroškov v primeru, da je material štel za odpadke, vendar je v trenutno veljavnem GZ, verjetno tudi zaradi večkratnih pripomb ZAPS, ta ovira odpravljena. Po mnenju udeležencev so izobraževanja koristna, še več pozornosti pa bi se moralo posvetiti prenosu znanj z naročniki in investitorji in tudi splošno javnostjo.

Del rešitev so udeleženci videli tudi v **spremembah navad** (potovalne, bivalne idr.), ki ključno vplivajo na rabo prostora. Izobraževanja bi se lahko dotikala tudi aktualnih vprašanj, npr. kako **živeti energetsko manj potratno**. Težava niso samo mesta in naselja, pač pa tudi podeželje in razpršeni vzorec poselitve. Navade se dotikajo tudi **zmanjšanja rabe naravnih virov in potrošnje**.

V razpravi je bil poudarjen tudi sociološki vidik prilagajanja na podnebne spremembe. Ob tem je nujno sodelovanje vseh. Praksa uči, da v kolektivnih akcijah najbolje »pride skozi« tisti, ki ne sodeluje, če vsi ostali sodelujejo. Dejstvo pa je, da **če nihče ne sodeluje, vsi izgubljamo**. Kadar tema doseže katastrofični diskurz, se v ljudeh sproži pasivizacija ter različne tehnike zanikanja. Kaj se torej da narediti, da ne bi prišli do točke pasivizacije in zanikanja, »kako živeti kljub temu, da sem lahko žrtev tega«.

Vloga ZAPS in strok, ki delujemo v ZAPS, je v stalnem prilagajanju na spremembe, v ozaveščanju in iskanju za strokovno skupnost in širšo javnost najboljših možnih rešitev in to je permanentno delo vseh članov. Gre za družbeno in okoljsko odgovorno strokovno delo in poslovno prakso, ki mora varovati in razvijati svoje **poslanstvo v javnem interesu**. Morda smo za začetek zreli za posodobitev etičnega kodeksa; naše poslanstvo in ambicija je, da bomo po najboljših močeh delovali v javnem interesu v izboljšanju našega skupnega prostora, ki bo kar

se da odporno na podnebne spremembe. Res pomembno se zdi za prihodnost ustvariti tudi odprt in iskren dialog z mlajšimi in neorganiziranimi kolegi ter nevladnimi organizacijami s področja urejanja prostora.

RAZPRAVA – IZBOR MISLI

V razpravi smo udeležene pozvali, da naj svoje misli oblikujejo glede na tri izpostavljene vidike: kakšni so problemi (označeno z rdečo), katere so možne rešitve (označeno z zeleno) in kakšna je vloga ZAPS pri tem (označeno z modro). Nekaj od izrečenih misli, kaj so problemi, kaj so možne rešitve in kaj lahko naredi pri tem ZAPS.

PROBLEMI	REŠITVE	VLOGA ZAPS
Kakšni so problemi?	Kakšne so možne rešitve?	Kakšna je lahko vloga ZAPS?
Problem podnebne spremembe je nerešljiv v okviru obstoječih družbenih paradigme.	Najbolj trajnostna je tista arhitektura, ki traja.	Vloga ZAPS je, da nudi platformo za interdisciplinarni strokovni diskurz, ki mora rezultirati v jasnem stališču.
Slovenija ima dobre reakcije na izredne dogodke, nimamo pa dobrega prostorskega načrtovanja.	Na nivoju lokalnega prostora je treba spremeniti navade.	Izobraževanje, preizpraševanje in podučevanje.
Del problema so soseske, urbano okolje, pa tudi posegi na podeželju, ki se spreminja v suburbijo.	Interdisciplinarnost je treba udejanjiti v politiki.	Spore med strokami je treba reševati ažurno.
Gre za vprašanje, kaj lahko naredi vsak od nas.	FA in ZAPS: stopiti moramo iz vloge projektantov in priti na odločevalske pozicije.	Povezovanje na horizontalni ravni, ne samo z IZS, temveč tudi druge stroke.
Zbornici premalo vpleteni v strateške načrte.	Opolnomočiti strokovnjake, ki bodo prišli na odločevalske pozicije.	ZAPS mora biti glas na sistemski ravni.
Strategije so dobre, zakon pa se ves čas spreminja, roki se krajšajo, s čimer se odklapijajo varovalke javnih interesov.	Če bi imeli boljše pogoje za delo, pri čemer bi lahko reševali iskati pri drugih strokovnjakih, bi bile rešitve boljše.	ZAPS bi se morala truditi, da se predpisi upoštevajo na terenu - poziv državi k okrepljeni inšpekciji.
Mnenjedajalci so v postopkih izgubili moč, ker mnenje ni odločba.	Vsak projektant mora biti strokovno odgovoren.	ZAPS mora razvijati diskurz, kaj je na tej ravni javni interes.
Prostorsko načrtovanje je del problema, če je gospodarska dejavnost.	Potruditi se moramo, da regionalni plani ne bodo "brezzobi tigri".	Odgovoriti na vprašanje, kaj je danes prava pot.
Ni več pravega tehtanja interesov, ker je v zakonodaji veliko prepovedi.	Podnebni sporazumi padajo, ostaja nam smotna problematika prilagajanja.	Na nivoju projektiranja: poskrbeti za boljše projektne naloge, ki jih objavljajo občine na razpisih.
Premalo pogovarjanja med različnimi strokami, tudi z javnostjo.	Spreminjajmo tam, kjer lahko in kar lahko.	Sprememba zakonodaje glede uporabe gradbenih odpadkov.
Na zakonski ravni se procesi komplicirajo.	Najbolje, da gremo na vrt in ga obdelujemo. Včasih to ni dovolj, (ne podlegati senčam zanikanja)	Ključno je izobraževanje, tudi izobraževanje javnosti.
Prostorsko načrtovanje je pravni in politični proces.	Izogibati se moramo zanikanju.	Izboljšati natečajne naloge.
Premalo zaupanja do institucij, tudi med strokami.	Private efficiency, public luxury.	Ekološko in socialno funkcijo lastnine: bolj poudarjati (65. člen Ustave).
Kar je bilo pred petimi leti ustrezna strokovna rešitev, danes ne velja več.	Lastništvo lahko razumemo drugače. Lastništvo lahko razumemo kot skrbništvo - 67. člen ustave RS.	Vsaka lastnina mora prispevati k javnemu interesu - to mora ZAPS poudarjati.
Uporaba gradiv v gradnji: uporabljeni materiali so v razpisih neupravičen strošek.	Stališče US ni fiksirano ali absolutno, stališče US se lahko tudi spremeni.	ZAPS naj pripravi sklop rešitev za projekte, z namenom izboljšanja natečaj in urbanega prostora v smislu blaženja klimatskih sprememb.
Škodljivo je posameznikom naprti odgovornost za podnebne spremembe.	Zgraditi je treba še eno jedrsko elektrarno.	Izpostavljanje v javnosti s temami, kot so odgovornost na podnebne spremembe, in s svojo vizijo.
Škodljivo je tudi le projektantom naprti odgovornost za preprečevanje podnebnih sprememb.	V Sloveniji imamo učinkovit Eko sklad, ki skrbi za izboljšanje energetske učinkovitosti.	
Projektanti se obnašajo, kot da se jih problemi okolja ne tičejo.	Naloga Arh je, da delamo čim boljše arhitekture s čim manjšimi vplivi na okolje.	Organizacija anketnih natečajev za iskanje rešitev v primeru ekstremnih situacij.
Direktive EU, ki so implementirane v našo zakonodajo, se ne izvajajo.	Nujno je imeti vizijo	Izobraževanje politikov in naročnikov.
Nimamo urbanistične inšpekcije, PA gredo v veljavo napol "invalidni".	Zakonski okvir mora omogočati urbanistično politiko.	
Odločbe US glede PA, kjer se tehta javni interes.	Treba je govoriti o odgovornosti stroke.	
Kjer se v PA spreminja namenska raba, lahko presoja US.	Naše poslanstvo je, da delamo v javnem interesu.	
Pri zmanjševanju emisij imamo problem: najboljše pride skozi tisti, ki ne sodeluje, če vsi drugi sodelujejo.		
Podnebne spremembe so tako problematične, da nas lahko pasivizirajo.		
Če US presoja PA, mora biti boljše od najboljšega urbanista.		
V Sloveniji nimamo primera dobre prakse v načrtovanju odprtega prostora.		
Načrtovanje odprtega prostora niso le lepi renderji.		
V OPN je napačno določeno število dreves.		
Zasebna lastnina je ena temeljnih paradig tega sistema.		

KAKO NAPREJ

- Razprava je nakazala tudi, kako lahko na področju podnebnih sprememb ciljno ravna v prihodnje ZAPS. Med drugim je bilo izpostavljeno: presoditi o dopolnitvi etičnega kodeksa in člane morda na ta način dodatno zvezati k odgovornosti za ukrepanje, spremljanje razvoja in uveljavljanja novih rešitev in priporočil;
- spodbujati in razvijati strateško in operativno sodelovanje med ZAPS in IZS pri razvijanju najboljših možnih rešitev;
- razvijati interdisciplinarno strokovno razpravo in na spletni strani predstavljati nove rešitve;
- ohranяти platformo Zbori ZAPS za interdisciplinarni diskurz;
- ustrezno dopolniti in nadgraditi vsebine usposabljanja za strokovne izpite in redno poklicno usposabljanje članov;
- uveljaviti zahteve za prilagajanje in blaženje tudi v natečajnih nalogah in kriterijih za ocenjevanje natečajnih rešitev, vključiti v natečajne komisije eksperte za podnebne spremembe (odvisno od naloge za različna področja), predvideti tudi recenzije po potrebi;
- bolj aktivno nagovarjanje javnosti glede nujnosti prilagajanja podnebnim spremembam in tozadevno neizbežno drugačnega urejanja in rabe prostora;
- priprava in promocija navodil za boljše načrtovanje in projektiranje;
- izboljšati projektne naloge;
- izvajanje anketnih natečajev za iskanje inovativnih rešitev za kompleksne prostorske probleme.

Aktivnejša drža ZAPS bi zahtevala precej večji delovni angažma zaposlenih in organov. V ta namen bi lahko UO ustanovil posebno delovno skupino, ki bi vodila ukrepanje in tudi članom svetovala in odgovarjala na vprašanja glede prilagajanja na podnebne spremembe.